

Dvisavaitinis iliustruotas Jaunimo laikraštis. L. Vyčių organizacijos organas,
TOMAS V. KOVO (MARCH) 30 D., 1918 M. No. 5 (46).

Entered as Second Class Matter Oct. 23, 1915 at the P. O. at Chicago, Ill.
 Under Act of March 3, 1879.

PASVEIKINIMAS ANT ŠV. VELYKŲ.

Alleliuja.

Iš kapo jau kėlėsi Kristus garbingas, —
 Nustoję tamsybė valdžios ir mirtis!
 Atėjo mums šventės Velykų džiaugsmingos,
 Linksmi „Alleliuja“ pragydo širdis!

Atėjo Velykos! gamta išsipuošia,
 Sutrupino pančius nelaisvės žiemos,
 Ir regis, kad tyčia ir ji prisiruošia
 Apvaikščioti dieną linksmybės šventos.

Ir regis, kad rojus sugrižo ant žemės,
 Pražuvo senieji skausmai ir vargai;
 Nušvyto nuo sielvartų veidas aptemęs,
 Pradžiugo be skyriaus seni ir vaikai.

Jau kėlėsi Kristus! Visi su linksmybe
 Apleiskime nuodėmių troškius kapus!
 Apskelbkime kovą narsiai prieš tamsybę,
 Gaivinkime meilės, vienybės jausmus!

Jau kėlėsi Kristus! Ir žemė ir dangus,
 Nudžiugę, pragydo Karaliui garbės;
 Tegū-gi linksmybės šios atbalsiai brangūs
 Nežūsta ant amžių iš mūsų širdies!

.. Margalis.

Kristaus Prisikėlimas ir Mes.

Taip — Jis iš numirusių kėlės.

Jis, Kuris mirtį nuveikė, o gyvenimui davė teisę.

Jis nepažintas.

Jis gundytas.

Jis sugautas.

Jis teistas.

Jis plaktas.

Jis erškėčių vainiku vainikuotas.

Jis prie kryžiaus kaltas.

Jis nukankintas ir palaidotas.

Jis iš numirusių kėlės, kaip buvo pasakęs.

Ir iš liudėsio padarė džiaugsmą. Iš tamsos padarė šviesą. Ir nuskamėjo visame pasaulyje džiaugsmo giesmė:

Linksmą dieną apturėjom, kurios iš seno norėjom' —

Jėzų kėlusį girdėjom': Aleliuja! Aleliuja!

* * *

Išžiūrėję į Kristaus gyvenimą, pamatysime, kad su juo daug bendro turi mūsų tautos likimas. Kaip nuostabiai panašios lietuvių tautos dėjos Kristaus gyvenimui, kentėjimams ir prisikėlimui iš numirusių. Lietuvių tauta kenčia persekiojimus, rykštes ir nelaisvę. Ir Ji merdi nuo alkio ir kankinimų. Merdi, kad išsipildytų atgimimas.

Per drąsus palyginimas, tečiau mes, lietuviai, iš senų senovės prilygstame toje alegorijoje.

Tiesa! Esame tauta, kuri nekaltai nuėsta vergijai ir kentėjimams. Gerbėme liuosybę ir tautų brolystę bei vienybę. Ėjome mirtin už skriaudas ir pasikėsinimus prieš atėmimą liuosybės.

Ir štai už tą garbingą kovą, už skriaudžiamųjų teises, už teisybę, už skelbimą liuosybės obalsio, likimas negailėtingai metė mus ant Kalvarijos kelio, sumindė ir išniekino mus.

Tame tai ir yra panašumo mūsų tautos dėjų prie Kristaus gyvenimo.

Tečiau esame tauta ir nebe nuodėmių. Mes nevisuomet ėjome Kristaus takais, priešingai, narsiais žygiais skelbdami augštus ir šventus obalsius, pasidavėme svetimoms intakoms ir paklaidoms.

Mūsų palinkimai link ginčų, nesutikimų, girtavimų, pasileidimų — žymiai prisidėjo prie nupuldinimo. Norėjome suderinti gerą su blogu, prakilnumą su žemumu. Vieni skriejo padėbesiais, kiti šliaužiojo žemės purvais. Vieni žinojo pasaulį ir žmonės, kiti visą gyvenimo tikslą intalpino tuštybių jieskojime ir tamsybėje. Nekartą savo gyvenimu, vietoje prakilnių pavyzdžių, darome papiktinimus.

Pasaulis turėjo progos pastebėti numyse stoką susipratimo, silpnumą dvasios ir stoką vienybės. Dažnai pasigailėjimo arba pajuokos įrankiais buvome kitoms tautoms.

* * *

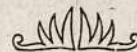
Todel, jei norime buti vertais tame augštame palyginime, sekime Kristaus nurodytais takais. Išmeskime iš savės piktą ir apsileidimą. Prašalinkime nesantaiką ir girtybę. Išraukime iš mūsų širdžių keršto ir nepakantos geidulius.

Lai miršta lietuvis nedoras, nupuolęs, tinginys, apsileidėlis, blogadaris, kad keltųsi lietuvis darbštus, veiklus, tikintis, idealis, perimtas dvasios ir valios tvirtybe.

Kristaus prisikėlimas tenebuna vien beprasmiu palyginimu, bet akstinu link pakilimo iš nuodėmių ir atgimimo dvasioje ir charakteryje.

Kristus kėlėsi, kad mus pakėlus ant augštumų į kurias mes nuolat siekiamės. Lai tad kiekviena atmintis Kristaus prisikėlimo buna pastiprinimu žengime augštn ir augštn!

M. Z.

APŽVALGA

VISUOT. AM. LIETUVIŲ POLI- TIŠKAS SEIMAS PAVYKO.

Visuotinas Amerikos Lietuvių Poli-
tiškas Seimas išėjo pasekmingai. Visos
politiškosios rezoliucijos Lietuvos ateit-
ties klausime ir abelnai visi nutarimai
Seime buvo priimta ir užtvirtinta vien-
balsiai visų apie 1200 suvažiavusių dele-
gatų. Seimo upas buvo nepaprastai paki-
lęs, kartas nuo karto galingomis bango-
mis išsiliedavo Tautos ir Amerikos him-
nais. Mat, Seimas pasitaikė labai ypa-
tingu momentu. Čia iš vienos pusės mu-
sų priešai-engėjai garsiai pradėjo kalbėti
apie Lietuvos pavergimą. Vokiečiai lie-
tuvius savo vasalais paskelbė, tuo tarpu
ir savi nutautėliai — mūsų taip v. socija-
listai — ėmė kenkti tautos reikalams.

Seimas, kuriame dalyvavo apie 1200
delegatų, parodė džiuginantį faktą. Paro-
dė, kad lietuvių tautinis susipratimas
auga, kurio neįstengs nusmelkti nei pas-
tangos svetimų priešų, norinčių atimti
mums, kaip tautai, teises, nei savų išsi-
gimėlių, kurie įvairiais budais stengiasi
skaldyti tautines pajėgas ir migdyti tau-
tinę sąmonę.

Seimas parodė, kad lietuvių išėivi-
ja, kuria Lietuva pirma taip varžėsi, ku-
ri ją taip alpino, darosi Jos rimta vilti-
mi. Ta išėivija bus Tėvynei viltimi ir at-
rama.

Seime sudaryta tvirta jungtis tarp
lietuvių katalikų ir tautininkų — libe-
ralų. Amerikos Lietuvių Tarybai ir Am.
Lietuvių Tautinei Tarybai pavesta suor-
ganizavimas bendro Pildomojo Komite-
to, kuris atstovaus lietuvius svetimtau-
čių akyse, kalbės visų lietuvių vardu, ir
abelnai koncentruos tautinę lietuvių ak-
ciją į vieną tiesią vagą, į vieną galingą
pastangą.

VOKIEČIAI ŽADA PASIGLEMŽTI LIETUVĄ.

Pastaruoju laiku spaudoje ėmė
sklisti žinios, kad vokiečių valdžia nus-

prendusi pasiimti Lietuvą savo globon ir
prijungti ją į Vokietijos rubežius. An-
dai buvo paskelbta vokiečių kanclerio
kalba, kuria jis užgavo visų lietuvių jau-
smus ir vardą. Savo kalboje jis pasakęs,
kad lietuviai esą dar nepriaugę prie ne-
prigulmybės ir per anksti būtų jiems ją
teikti.

Iškarto visaip manėme. Sprendėme,
kad tai tik paskalai, išmisalai. Buvo pro-
gos spėlioti, kad čia lenkų intrigų dar-
bas. Mat, lenkai neturi rubežių savo
džiaugsmui, pagavę tokias žinias. Kas tē-
mija į jų laikraščius, turėjo progos pas-
tebėti, kaip jie džiaugiasi, didžiausiomis
raidėmis išrašo (net puikiais rėmais, lyg
atminčiai, apstato), žiniais, kurios yra
blogos, pragaištingos lietuviams. Matyt,
kiekvienas lietuvių tautai užduotas smu-
gis gaivina lenkų viltį, kad lietuviai, tų
smugių kuliama, artinsis prie lenkų ir
virs jiems į glėbį globos jieškodami.

Bet dabar visi tie mus taip liečian-
tieji faktai apsirėiškia tikresnėje formo-
je. Gauname žinoti, kad vokiečių pasikėsi-
nimai ant Lietuvos yra nepramanyti, bet
tikri. Vokiečiai stengiasi Lietuvą prisi-
glausti gudriu, apgaulingu budu. Jie
skelbia, kad patys lietuviai reikalauja
prijungimo. Beje, vokiečiams patvirtinti
savo žodžius bus lengva. Rasis suvokietė-
jusių lietuvių, arba lietuvių išgamų, kurie
pritars vokiečių mintin.

Akyvaizdoje tokių nuotikių lietu-
vių tauta privalo sujusti. Visomis pa-
jėgomis reikia atsispirti prieš vokiečių
gudrias pastangas. Kitaip vokiečiai už-
slėgs mūsų tautą ir pasmaugs jos ateitį.
Lai lietuviai vokiečiams atsako galingu
protestu, apreiškiančiu, kad lietuviai ne-
sutinka, nenori būti kitiems primestu
įrankiu, jie nori būti neprigulmingais ir
laisvais!

NAUJOS RŪŠIES CARAI.

“Išėivių Drauge” aprašoma Lietu-
vių Centralio Komiteto Rusijoje likimas,
užgrobus bolševikams šalies valdžią į

savo rankas. Ypatingą rolę čia atliko buvęs amerikiečių lietuvių socialistų, dabar lietuvių bolševikų Rusijoje vadas — V. Kapsukas. Tą mums taip svarbų faktą, su kuriuo surištas šimtų tukstančių mūsų brolių nukentėjusių nuo karės likimas, "Išeivių Draugas" taip aprašo:

"Kilus revoliucijai išpradžią buvo manoma darbas Komiteto praplatinti. Bet valdžia pasivėlino su pašalpomis. Kuomet gi vietą rimtesnių socialistų užėmė bolševikai-cicelistai, tai vardan "laisvės" jie susitarė sugriauti Centro Komitetą. Susirinko keli desėtkai įvairių tautų pabėgėlių-tremtinių, pasivadino "Rusų Tremtinių Sąjunga, kuri ir "nutarė" pasisavinti visas tremtinių organizacijas, jų turtą ir veikimo dirvą. Tarp tų "nutarusių" buvo ir keli lietuviai: Kapsukas bei Mickevičiukas, Požėla ir tt.

Įdomi čion rolė Kapsuko. Jis kaipo lietuvis su Požėla "Tremtinių Sąjungoj" pasisavino vardą kamisoriaus lietuviškų reikalų, ypač tremtinių. "Kamisoriaus" priedermės Rusijoj dabar tokios pačios, kokias prie caro pildydavo "ziemskiai", žandarmų unteriai ir tt.: paardyti, uždaryti, prislėgti tas kas nepatinka naujiems carukams. Kapsukas ziemskio urėdą atliko gabiai. Atvyko su draugais į Centralio Komiteto raštinę, atsinešė "ukazą", kuri iš bolševikų gauti juokai tik, kur kas pigiau neg seniau iš pristavo bei isprauninko (gana tik pasisakyti, jog to reikalaujamas koks "Soviet" — proletarų "Taryba"), pranešė: valdžia, girdi, konfiskuoja, užgriebia jusų visą organizaciją, turtą, rokundus, ves "dielas" pati per mus, Kapsuką, Požėlą ir tt. O jei neužleisite, tai atsivesim matrosų ir kareivių burį (kaip daroma visų "Kamisorijų" pasipriešinimą užtikus), pastatysim prieš duris kulkasvaidžius ir eisite į čypę už pasipriešinimą valdžiai. Centralio Komiteto nariai čypių nepanorėjo ir girtų matrosų užpuolimo nelaukė: užprotestavę prieš tą šelpimo darbo trukdymą, visą organizacijos veikimą ir turtą perdavė Kapsukui ir jo bičiuliams.

Turtų pinigais nebuvo, bet Kapsukas noris užgriebti "Lietuvių Balso" spaustuvę, prieglaudą, bendrabučius ir tt. Suprantama, jog visas šelpimo darbas apsistojo Kapsuko kamisoriai džiaugės paardę "buržuazų" įstaigą, patys darbo nesima.

Berods, taip apiplėštas ir prislopintas Centro Komitetas mano darbą ir toliau varyti, tik jau kitokiais pamatais, be valdiškos paramos, kaip ir privatišku budu."

Tokiu-pat budu bolševikai užgrobė į savo rankas ir Petrapilio Centralinio Komiteto skyrių.

Tokia tai gadynė Rusijoje, tokių tai dienų susilaukė tremtuoliai lietuviai. Ar ilgai ten viešpataus dar bolševikai, ar ne, bet save jau užtektinai davė pažinti. Jie suspėjo suteršti gražią demokratizmo idėją, jie negailestingai ir be atodairos sutrempė žmonių teises.

Kokia veisle vadinti naujus Rusijos carus? Kokius inagius panaudoti jų iššlavimui?

Tegul visi šitie, dar gyvoje atmintyje bestovį, nuotikiai buna pamoka, lai jie priverčia mąstyti, iš kokios pusės visuomenei didžiausias pavojus graso. Reikia išanksto visa tai gerai žinoti, kad neužauginti raudono vėžio ant visuomenės kuno, kurio nugalėjimas atsieitų daug daugiau skausmų ir negerumų, kaip visokių, pačių socialistų menamų, parazitų šlavimas.

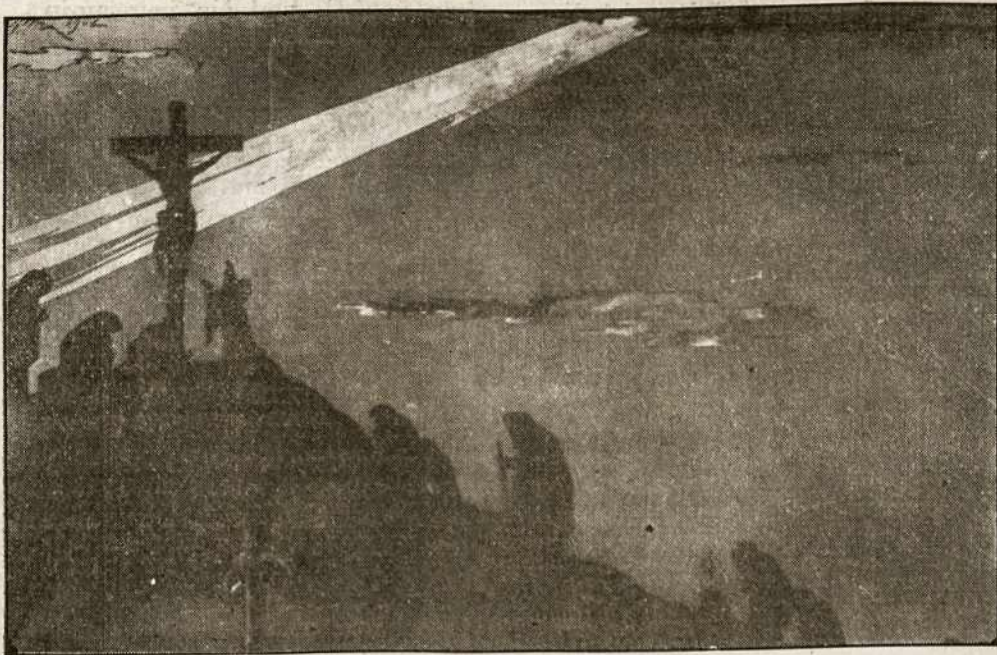
Pažinkime žmonės ir jų tikslus, kurie slepiasi po priedanga griaudžių ir skambių šaukimų.

KLAIDOS ATITAIŠYMAS.

"Vyčio" 3 (44) numeryje įvyko klaida. Ant 20 ir 21 puslapių po paveikslėliais vietoje Jurgis Stočkus, turi būti **Jurgis Stačiokas**. Klaida įvyko per redakcijos neapsižiurėjimą.

GALGOTA.

(P. Rymša).

Didis Mokytojas ir Vaduotojas mirė ant kryžiaus už žmonijas atpirkimą. Savo auka nugalėjo mirtį, iš liudėsio ir sopulių pagimdė džiaugsmą. Nenusivinkime, kad mūsų tautą naikina priešai, guldo ją karstan. Atsigausime ir vėl atklausime, naujas gyvenimas suvirpės mumyse. Tik gerbkime Išganyto Kryžių. Iš Jo mūsų tauta ėmė gyvybę ir pajėgas, Jis duos jai ir ateitį, nes "Kryžius gyvatą žadėjo." Atsikels mūsų Tėvynė iš griuvėsių ir pelenų, atsikels šviesi, Laisva ir Neprigulminga!

Svarbiausieji Tautos Darbai.

(Tąsa. Žiūrėk 3-čiame num).

IV. Nukentėjusių šelpimas.

Pirmi šios baisios karės smugiai krito ant mūsų Tėvynės. Kelis kartus per trempta milijoninių, mirties sukurin suėjusiu, priešų armijų, Lietuva paliko žiauriai nuteriotą. Gražūs ir malonūs sodžiai, miestai ir miesteliai virto griuvėsiais. Visa Lietuva virto taip baisi, kaip dar niekad nėra buvusi. Virto vargų ir nelaimių jūra, liudnu kapinynu, nukaišytu šimtais tukstančiais betvarkiai sudarytų kapų ir žemės kupstų, liudijančių ne laiku žuvusius žmonės.

Iš pat pradžių didelė priedermė link nukentėjusių nuo karės Lietuvos žmonių krito ant išėivijos. Lietuviai išėiviai, kaip dalis tautos, turėjo atjausti bendrą jos nelaimę. Ir atjautė... bet tik ma-

ža dalis. Ta maža dalis dėjo pastangas, kad tą svarbią pareigą atlikus.

Ir taip, ketvirtus metus jau įvairiais budais stengiamės teikti pašalpą karės nukentėjusiems broliams. Atsižūrėję į darbo pasekmes, nenoromis turėsime liūsti. Išėivija dar maža suprato savo tautos nelaimę, dar maža parodė tautiško susipratimo. Juk visa ta išėivija, suėmus kravon, mažiau sudėjo aukų ant mirties patalo paguldytai tėvynei, kaip viena bent kuri vidutinio didumo lietuviška kolonija sudėjo saliuono bizniui. Per keturis metus visi lietuviai, visi jų fondai nesurinko dar \$200.000 aukų varge ir priespaudoje merdinčiai Tėvynei, kuomet tuo tarpu toji išėivija į vienus metus, abelnai apskaitant, prageria apie \$40,000.000.

Sunkią juodą dėmę užsitraukė lietuvių išeivija ant savės. Kada Tėvynė neša sunkiausią nelaimę, ji užia, lėbauja. Vaizdas mūsų tautos gyvenimo išrodo labai nuostabus. Kada viena jos dalis skęsta kraujo ir ašarų tvane, grumiasi su alkio ir ligų pavojumi, glaustosi požeminiuose urvuose, — kita dalis, kaip apsvaigus, lėbauja, girtuokliauja ir užia.

Laikas išeivijai paliauti triukšmauti ir lėbauti. Svarbi pareiga ir darbas stovi prieš mūsų akis. Reikia mums visiems gelbėti tautos gyvybę.

Įvairius budus ir priemones išmėginome norėdami sudaryti didesnę pagalbą nukentėjusiai Lietuvai. Eilės kalbėtojų pervažiavo mūsų naujokynus sakydami prakalbas, prašydami aukų. Nesakysime, kad tų kalbėtojų bei agitatorių žingsniai buvo bergždi. Jie paliko šokių-tokių pėdsakus. Bet-gi žymių pasekmių nedavė. Iš tų aukų, kurias jie surinkdavo, atėmus dalį išlaidoms, maža kas ir belikdavo. Jei dar nuoširdus tėvynainis ir rimtas asmuo pervažiudavo naujokynus, tai ir kitu žvilgsniu pelnydavo tautai. Pakeldavo minios tautinę dvasią ir sąmonę.

Bet sudarymui žymesnės pagalbos Lietuvai tie visi budai pasirodė per menki. Vienas dabar budas, kurį jau praktikuoja Tautos Fondas, pasirodė labai parankus. Tai organizavimas **nuolatinių Lietuvos gelbėtojų, arba taip pramintos Gelbėtojų Armijos**. Čia organizuojama žmonės, apsidedantieji mėnesinėmis duoklėmis. Tos mėnesinės duoklės yra nuo 25c. ir augščiau. Šitų nuolatinių Lietuvos gelbėtojų organizavimo darbą Tautos Fondas varo labai rimtai. Šitam darbui reiktų visiems padėti. Čia įžiurime ne vien pasekmingą organizavimą pašalpos, bet ir telkimą minių į kruvą, užinteresavimą jų Lietuvos reikalais.

Ko didesnį skaičių suorganizuosime nuolatinių Lietuvos gelbėtojų, to daugiau surasime gyvų, susipratusių, atjaučiančių Tėvynės reikalus lietuvių.

V. Fiziškųjų pajėgų organizavimas.

Yra mūsų tarpe žmonių, kurie kaip tik išgirsta kalbas apie fiziškųjų pajėgų organizavimą, atveria savo burnas ir

ima šaukti, kad čia negeruoju kvepia, kad čia skiepijama tauton militarizmo dvasia.

Visų gyvų lietuvių lupos dabar nenuleidžia žodžių: Neprigulminga ir Laisva Lietuva! Tauta, kaip išganymo ryto laukia savo neprigulmybės!

Bet vaizdinkimės mūsų padėjimą! Mėginkime išsiaiškinti šiuos klausimus. Keturčius metus mus žudo tukstančiais. Už ką? Keturčius metus mes kenčiame dvasios ir kuno skurdą išmėtyti į visas pasaulio puses. Už ką? Ketvirtį metų atiminėjamas maistas nuo mūsų brolių lupų. Kodel? Kodel mūsų motinos ir seserys atiduota kareivių malonei ir valiai? Kodel mūsų tėvai ir broliai išvartyti nelaisvėn?

Štai tematai, apie kuriuos turime mąstyti ir išsiaiškinti.

Gale, ką mes turime atsakyti ir kaip atsiliepti į tai, kada mums taiso naują vergų jungą? Girdžiame, jau vokiečiai mus savo vasalais skelbia.

Svarbiausias tautos momentas atėjo! Laikas tautai apsimąstyti, kokio išėjimo jieškoti. Laikas ir tau, lietuvių jaunime, mąstyti. Juk kraują, ne vandenį savo gislose nešioji! Ar gali būti ramus ir nieko nepaisantis, kuomet svetimas priešas tavo tėvynėje skriaudžia mūsų motinas ir seseris? Ar negeriau būtų mirti, negu būti liudininku tokios paniekos ir skriaudos. Ką-gi širdys turi jausti, kuomet girdžiame apie naują vergų likimą!

Momentas svarbus. Mąstykime visi ir mąstykime rimtai. Bene atbus bent likučiai bočių dvasios mummyse ir imsimės pareigų, kurios prašalys nuo mūsų panieką ir svetimą jungą.

Dauguma negali sau įsivaizdinti ir suprasti, koks likimas graso tautai, jeigu nesiimsime priemonių gelbėties. Lietuvai neprigulmybės ir laisvės neiškalbėsime, neišpolitikuosime. Visi mūsų sausi prašymai ir šauksmai nuskambės tuščiomis. Reikia mums parodyti savo muskulius. Tada, kada svetimi vėl rengsis galutinai palaužti mums sprandus po savo pažastimi, apsiginsime ir išsiliuosuosime, jei parodysime tvirtus apsigynimo dantis.

Tad ruoškime tautai garantiją jos giliausiems troškimams atsiekti. Kol kas, matomai, nėra pas mus pasirūpimo čia, Amerikoje, organizuoti tautinę lietuvių karuomenę, kaip lenkai kad daro. Stoka mums įstruktorių ir vadų. Tai bent išanksto suorganizuokime viską, kas tik reikia, kad išblėsus karės ugnei, atėjus taikos ir tautų ateities sprendimo dienos, mes greitomis galėtume suspiesti visus galinčius vartoti ginklus po lietuviška vėliava su tautos obalsiu: Neprigulminga ir Laisva Lietuva! Tik lietuvių karuomenė bus rimta garantija ir išraiška

tautos norų ir savystovybės. Ne kraujo liejimo tikslams mes ją organizuokime, tik apsigynimo ir atjieskojimo savo tautai teisių.

Suorganizavimui fiziškųjų tautos pajėgų į tvirtą kuną, reikia pasišventimo, darbo ir iškaščių. Ar ne laikas būtų įsteigti tam tikrą lietuviškos karuomenės reikalams fondą, kurį po valiai augintume ir išaugintume į tą mūsų tautos gyvybės šaltinį, iš kurio ištekėtų jai šviesi, laiminga ateitis!

Matas.

VYČIAMS – JAUNIMUI.

(Lietuvio kareivio žodžiai).

Žmogus tol nesupranta gero, kol nepatiria blogo. Neturiu žodžių išreikšti rimtumą ir mandagumą tų organizacijų, kurias sudaro lietuvių dora jaunuomenė. Kaip laimingas tas jaunuolis bei jaunuolė, kurie turi progos prigulėti prakilniose organizacijose. Jų mintys auga vienos, jų budas tobulinasi vienodai.

Paminėsiu Lietuvos Vyčių 36 kuopą Chicagoje, kurios nariu buvau ir kurios negaliu užmiršti už patirtą joje šilimą. Jau teko pabuti apie porą savaitių kareivių lageriuose. Abelnai man čia viskas patiktų ir mėginčiau ramus būti, jei duotų kas tas apielinkes ir tuos draugus, kur kartu darbavomės mūsų prakilniose organizacijose ir draugijose. Čionais nematau daugiau nieko — vien tik kareiviais marguojantį lauką, kurių vienas obalsis ir tikslas: būti šios šalies karžygiais ir šios karės pergalėtojais. Be abejonės, jei Suv. Valstijos laimėtų karę, galime tikėtis, kad ir mūsų Tėvynė Lietuva susilauktų sau geresnės ateities. Tiesa, Rusija ir Vokietija mūsų tautos žiedus kaip dalgiu išpiovė. Jei mes lydime savo tautos žiedus į Suvien. Valstijų karuomenę, tai mes tikimės gausime daugiau užtarymo, negu nuo minėtų valstybių. Tada galėsime priminti, jog ir lietuviai paaukavo daug savo jaunimo šios karės tikslams.

Linkėčiau kiekvienam jaunuoliui prigulėti prie dorų organizacijų ne vien tam, kad linksmai laiką praleidus, bet kad sudarius mūsų ateičiai pamatą. Šiandien mums aišku yra, jeigu mūsų jaunimas būtų keliais metais pirmiau taip organizuotas, kaip šiandien, tai pasaulis senai būtų atskyręs mus nuo lenkų, kurie šiandien nesisarmatina skelbti, kad Lietuva, tai jų provincija, jų savastis. Bet į tą visa jau mūsų tauta atsakė tvirtai ir jų melagystės pasiliko ant jų lenkiškos tautos, kaip ženklas žemų užgaidų.

Brangūs lietuviai! Visokiais budais stengkimės prasukti nuo mūsų tautos įvairius pasikėsinimus. Tai yra mūsų priedermė skinti kelią ateinančioms kartomis, kad joms nereiktų vilkti vergų jungo, nereiktų kramtyti sau pirštų ir keikti mus už apsileidimą, už lengvaširdį apleidimą savo teisių. Dabar parankiausias laikas vaduoti Lietuvą iš vergijos nagų. Tebuna ir lenkams padėka, kad jie suteikė mums proto. Šiandien mes žinome, kad reikia nuo tokių bičiulių saugotis. Šiandien savieji išgamos mėgina mūsų eisenai pirmyn užkenkti. Jie siūlo Rusijos globą ir baltševikų malones mums ir mūsų Tėvynei. Mokėsime ir jų apsaugoti.

Pranas Kulikauskas,
Vytis iš 36 kuopos.

JAUNIOLIAMS.

Iš Vyčių organizacijos daug jaunuolių tarnaus Dėdei Samui. Vieni jau tarnauja, kiti bus pašaukti. Rodos, kovo 4-tą dieną Washingtone senate perėjo įstatymas, kad asmenys nuo 19 ligi 30-tų metų nebus siunčiami į mušių laukus, kurie bus užimti koku amatu šalies valdžios labui.

Abelnai, įvairių-įvairiausių ir paprasčiausių amatų yra paduota virš šimto. Jiems reikalinga žmonių. Visus čia surašyti būtų per daug darbo ir vietos daug užimtų. Bet kas tik ką moka, ar jaučiasi galįs dirbti, turi gerą progą pasinaudoti. Visi tie darbai yra valdžios ir daugiausia karės tikslams. Daugiausia yra reikalaujama prie statymo laivų, lakstytuvų ir t. p. Darbas geras ir uždarbis neblogas.

Norėdami platesnių informacijų bei aplikacijų pastojimui, kreipkitės šiuo adresu: The U. S. Public Service Reserve, 1712 Eye St., Washington, D. C., arba po tokiu-pat vardu į vietinius skyrius. Iš jų gausite aplikacijas, kur viskas yra išaiškinta. Išpildę, pasiųskite, o Jūs gausite atsakymą. Rašaut, be abejo, gera pažymėti kokį darbą moki, arba kokio nori.

J. K. Mikas.

Red. prierasas. Gerb. rašteliu autorius apleido nepabriežęs vieno svarbaus dalyko. Tai didelės naudos ir mūsų tautai ateityje iš tų darbininkų, kurie apsi pažins ir išmoks įvairių amatų. Todėl lietuviams jaunuoliams patartina imties tokio amato, kurio išmokę galėtų būti naudingais ir Lietuvai. Ankščiau ar vėliau Lietuva jų bus reikalinga.

PRIE STRAIPSNIO "L. VYČIŲ VEIKIMAS RYTUOSE."

"Vyčio" num. 4-me gerb. J. M. Navickas, rašydamas apie Brooklyno L. Vyčius, rodos, per daug perdėjo. Tarp kito-ko J. M. Navickas sako, kad Brooklyno kai-kurie Vyčiai įsitare: "Kad mums nereikia nei tos spaustuvės, nei

to laikraščio". Toliaus sako tokiems Vyčiams nevieta mūsų organizacijoje.

Rodos, visą susirinkimo laiką buvau ir tikrai atsimenu, kad viešai nebuvo tokių ar bent panašių išsireiškimų. Jei kas panašiai išsireiškė privatiškai p. J. M. Navickui, tai tas nieko nereiškia.

P. J. M. Navickui aiškinant apie L. Vyčių spaustuvę ir tuos kiekvieno nario dolerius, tai buvo išsireikšta, kad tai yra labai geras ir naudingas sumanymas ir mūsų kuopa, be abejonės, sutiks tą padaryti, bet tik po sekančio L. Vyčių Kongreso, kada matysime kaip viskas Kongrese išeis, nes visi žinome, kokie išpuodžiai kilo pereitame, V-me, L. V. Kongrese. — Ir dabar yra įvairių manymų, kaip ir kas gali ištikti sekančiame L. V. Kongrese ir užtai, sako, mes nieko nemanome daryti iki Kongresui.

J. K. Miliauskas.

AR VERTA STEIGTI SPAUSTUVĘ, AR NE?

Kas link savos spaustuvės, mūsų apielinkės Vyčių nuomonės sekančios yra. Spaustuvės svarba ir jos reikalingumas visiems yra suprantama.

Bet kad ją dabar steigti, tai nebutų mažiausio aprūkavimo. Kadangi mes visi triūsiamė ir laukiame **Laisvos Lietuvos** ir diena po diena galime jos sulaukti ir veik kiekvienas žadame ir rengiamės važiuoti. Taigi labai abejotina, kad ir esančios spaustuvės galės užsilaikyti.

Mes pinigų galime rinkti ir turėti ant rankos, o turėdami čia 6—7 tukstančius dolerių, parsivežę į Lietuvą turėtume 12—14 tukstančių, o tai galėtumėme puikiausią spaustuvę įsteigti **Kaune ar Vilniuje**, iš ko galėtumėm visi pasidžiaugti. Bet, priešingai, steigti čia dabar, tai būtų tik išmėtymas pinigų ir gal pasiklausius reikėtų pusdykiai kam palikti.

Tai daugelis pas mus taip mano.

J. K. Miliauskas.

Redakcijos prierasas. Lietuvos ateitis nežinoma. Ar ji bus šviesi, ar dar labiau užtams ir suludnės. Gal tautinę akciją ir toliaus prisieis mums koncentruo-

ti svetur. Tuo žvilgsniu visaip gali buti.

Ar tokia, ar kitokia Lietuvos ateitis bus, vis vien rašto autoriaus, J. K. Miliausko, minties negalima užgirti ir remti. Nepaisant, kaip gera būtų Lietuvos ateitis, vis-vien ir tada ne visi į Ją grįš. Daug ir čia paliks. Vienus prilaikys išgyvenimo šaknys, kitus šeimos ryšiai ir kitokios aplinkybės. Lietuvos jaunimui visuomet bus malonu ir naudinga

turėti ryšius su Amerikos lietuvių jaunimu, sekti jo veikimą ir darbus. Antraip, ir amerikiečių lietuvių jaunimui bus reikalingi ryšiai su Tėvynėje gyvenančiais. Tuos ryšius megsti ir palaikyti parankiausia bus spaudos pagelba. Jei dabar bendromis pastangomis statysime spaustuvę, tai ji bus puikiai atmintimi ir tiems, kurie išvažiuos ir tiems, kurie čia paliks ir darbuosis tautinėje dirvoje.

JULIUS B. KAUPAS,

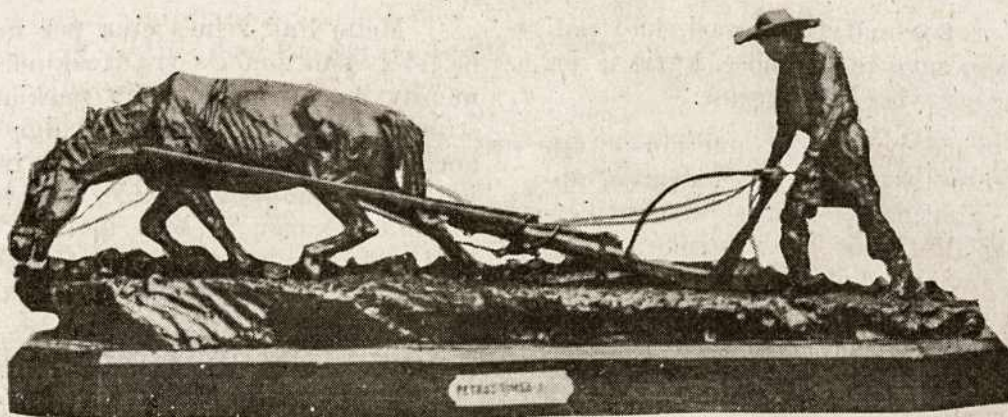
“Garso” redaktorius, išymus publicistas ir rašytojas. Žinomas jaunimo veikėjas. Jam buvo lemta atidaryti istoriškąjį Visuotinąjį Amerikos Lietuvių Politiską Seimą kovo 13 d., 1918 m.

VERGIJA.

Ar teko matyt kada pavergtą žmogų
 Ir dvasios ir kuno ryšiais?
 Kurs turi gyventi po svetimu stogu
 Ir niekad iš ten neišeis?
 — Ką veiksi nematęs, juk esu Lietuvis!
 Auklėtas varguos iš mažens,
 Ir iš geros valios nelaisvėn pakliuęs,
 Prieš minią kamuojusi viens.
 Čia man svetimtautis ant sprando užmynė,
 Iš mano tyčiojas kalbos, —
 Čia laisvės mažiaus, neg' vargingoj tėvynėj,
 Nors ji ten pasriuvus kraujuos.
 Čia nieks idealų mano neatspėja,
 Nors idealistai esą!
 Čia turtų grobimais visi užkietėję,
 Tik tam čia šalis yr liuosa!
 Parodyk jiems širdį, — jie gal neišjuoks ją, —
 Pergudrus, kad juoktis iš jos;
 Bet pirm neg' jų tikslo pavojų suvoksi,
 Jie širdį pilnai išnaudos.
 Parodyk jiems spėką, energiją, valią,
 Darban jie tave pakinkys; —
 Iščiulpę, išsunkę tą medžiagą žalią,
 Už mulkį tave palaikys!
 Jiems dirbsi, kol akys kaktoje tau žiba,
 Kol kuno dar laiko tvirtums;
 Bet kuomet padarė iš taves pirklybą,
 Su panieka laukan išstums.
 Kada ateis galas ilgosios verguvės?
 Ar laisvės daugiau nebebus?
 Kada prasiblaivęs iš miego Lietuvis,
 Išvargs savo amžių vargus?
 Tamsa mus slopina. Kaip duminėj grinčioj
 Vien dumai tik graužia akis,
 Taip engia mus tautą nebroliški ginčai, —
 Ar ilgai jie mus dar kankys?
 Tamsa mūsų priešas. Jinai mus paduoda
 Gudrių svetimtaučių nagams;
 Tamsoj tiktai duona maitysimės juoda,
 Nes taip ir pritinka vergams!
 Ne vien tik likimo ranka spaudžia rusti: —
 Mes esame patys kalti!
 Jau metas iš snaudulio ilgo pabusti
 Ir dirbti gražioj sutartyj.
 Tai mūsų dalykas sutraukti pančius
 Ir savo tautos but sargais: —
 Tuomet savaimi prasišalins mūsų kančios
 Ir busim laisvais, ne vergais!

"ARTOJAS"

(P. Rymša).

Šitas mūsų talentuoto dailininko paveikslas piešia sunkų vargingą lietuvių tautos kultūrinį darbą. Jį supa, varžo įvairios kliūtys ir priespaudos. Darbo dirva kietai sužiedėjusi, po kultūros arklu lužta kaladėmis.

: : KAS TAI YRA TĖVYNĖ. : :

"Tikt nuo Lietuvos laukelių
Vėjas duod labas dienas!"

DR. J. SAUERVEINAS.

Tėvynė visų-pirma yra kuniškai atjaučiama esybė. Yra tai žemė, ant kurios gyvename su įvairių-įvairiausiomis nuosavybėmis, yra tai oras, dangus ir vandenys su įvairiausiais vaizdais; yra tai viena tauta, viena giminė, iš kurios paeina mūsų tėvai, kurių dalimi esame mes patys; ant galo gali būti valstybė su visomis liuosybėmis ir tautiška didybe.

Labai aišku, kad tarp žmogaus ir žemės, ją užgyvenusio, yra jungiantis ryšys arba lyg kokia kits-kitam priklausomybė. Išmainymas maisto ir oro padaro įvairias intakas į žmogaus kuną ir dvasią. Kaip vaikai link motinos ir tėvo turi ryšius, taip tauta link žemės, ant kurios gyvena, auga ir vystosi. Žemė, teikdama žmonėms maistą, nešdama jų kunams gyvybės sultis, yra jiems kaipo motina.

Labai aiškus Švento Rašto padavimas, kad Dievas žmogų sutvėrė iš žemės trupinio. Ką žemė išduoda, tarnauja žmogaus maistui ir persikeičia į jo kuną. Žemė, vanduo ir oras nuolat gaivina mūsų kuną. Kaip gi tad nemylėti Tėvynės, kuri savo turtais mūsų gyvybę palaiko.

Delto, kuo arčiau žmogus susirišęs su gamta, kuo mažiau yra nutolęs nuo jos teisių, tuo stipriau jaučia priklausomybę link savo žemės. Nuobodauja ir ilgisi tos žemės, kuomet iš jos prasišalina. Nekartą pasiilgimas yra per daug stiprus ir jis virsta nostalgija, arba Tėvynės ilgėjimosi liga, kurią gali prašalinti arba išgydyti vien sugrįžimas jos priglobstin. Tarp žmogaus ir krašto yra kaž-kokia nematoma pajėga, kuria gimtoji žemė traukia link savės ir ta tai kova tarp negalėjimo grįžti ir tojo traukimo link krašto kankina ir vargina sielą nelaimingųjų tremtuolių ir gimdo aną baisią dvasios ligą — nostalgiją.

Neintikėli, kuris netiki į gimtos žemės meilę — meilę motinos Tėvynės, išžiurėk į savo tautietį, įrėmusį išsiilgusią akį gimtinės link, nuvytusių ir nugeltusių veidu, bejauslia širdimi atsinešančiu link gražybių ir išteklių pasaulio, prislėgtą dvasia, ištroškusia bent menkiausio Tėvynės oro padvelkimo, o anas tavo tautietis atsiranda po malonaus dangaus skliautais, tarp mokslo ir dailės turty, tačiau šalip to, jis veržiasi visa gyvastimi, visais jautimais į savo, kadir daug prasčiau, daug vargingesnę tėvynę. Jeigu

tai rasi progos matyti, suprasi, kad pati žemė jieško savo teisių tuose, kurie iš jos pirmąsias gyvybei sultis sėmė.

Tėvynės pasiilgimą puikiausia apsakė talentuotos sielos. Pr. Vaičaitis, apdainavęs gimtinę, iš kurios buvo priverstas prasišalinti, jos grožę, sako:

“O, tėviške! koks mielas kraštas,
Kurio taip netekau umai, —
To neišreikš nei vienas raštas,
Tą pasakys vieni jausmai...”

O Margalis taip sako:

“Ir tankiai tolimame ore
Ilgiuosi mindžiotų takų:
Širdis parsiskrist gimtinėn nori,
Surinkt jausmus anų laikų”.....

* * *

Ta žemė, kurią kaipo Tėvynę mylime, nebutinai turi atsižymėti gamtos puikumu. Vienas mokytas vyras, aprašydamas kelionę po Italiją, pasakoja, kuomet jo sankeleivis-tarpininkas vadžiojo po Styrijos kalnus, parodė reginį tuštutės atkrantės ir sušuko, pasididžiuodamas: “Tai mano Tėvynė!” O jo veide reiškėsi tokia tautinė išdidybė, toks pasitenkinimas, tartum, būtų kokį rojų rodęs.

Žemė tatai yra pirmąja Tėvynės meilės papėde, bet tik ne vienintelė. Ta tauta, kuri nejančia bendrumo kitose apy-stovose, kaip tai: kalboje, literaturoje, valdžioje, išauklėjime, ji turi suskilti į dalis su pragaištimi savo galybei ir tvirtybei, ten Tėvynės meilė silpnai veikia ir kraštui graso nupuolino pavojus. Žmogus sustiprina savyje gimtos žemės meilę, kuomet ją pažįsta visais kraštais — skersai ir išilgai. Ar-gi myli savo tėvynę tie, kurie pažino svetimus kraštus, o savo nuosavaus neištyrė. Tokie, sugrįžę iš svetur, pasididžiuodami apsakė, ką matę, o akyvaizdoje savo gimtos žemės tokio pasididžiavimo neįaučia. Tikrai myli savo sunų tas tėvas, kuris pažinimą svetimų kraštų skaito už papildymą sunaus išauklėjimo, o daugiausia domos ir išlaidų deda į tai, kad sunus pažintų savo tautos turtus. Toks tėvas pilnai išpildo piliečio priedermę.

Pažinimas gimtojo krašto yra religijine tėvynės meilės puse.

Meilė link žemės eina per nuosavybę. Pas visus žmonės yra troškimās turėti nuosavybę. Ir ne sodiečio paskiausiu ir stipriausiu troškimu yra pabaigą savo amžiaus praleisti sodžiujė, kad ir mažoje, bet tik nuosavioje ukėje, atsikvėpti po gyvenimo vargų ir buti arti tos žemės, kuri ankščiau ar vėliau priglaus savyje jo kaulus.

Jau iš senovės į žemę žiurima kaipo į valstybės pamatą. Užtad lietuvių tautai reikia tvirtai laikyties savo žemės, kad nepraradus savo ateities. Nes kuo skystyn eis skaitlinė žemės savininkų, tuo tauta eis silpnyn. Nėra parankesnės priemonės nusilpninimui tautos, kaip atėmimas iš po jos kojų žemės ir pervedimas svetimiems. Kur praradimas žemės eina per prievartą, ten nėra apkaltinimo skriaudžiamai pusei, bet jei žemė perleidžiama svetimiems iš apsileidimo, nepaisymo, ten ant tokių sunų krinta Tėvynės amžinas prakeikimas. Išgamos savo Tėvynę trupiniais išdalina svetimiems, o sekantčios kartos verkia ir kramto sau pirštus, norėdami atitaisyti tėvų padarytas klaidas iš blėdis. Kad žemė yra tautos pamatu ir jos tvirtybę, apie tai gerai žino lietuvių tautos priešai ir jie visokiais budais stengiasi ją išgraužti iš po mūsų kojų.

Tečiau pati žemė yra negyva. Mes sujungti su jaja vien mūsų kunais. Augštesnis ryšys yra tarpe žmonių, ją užgyvenusių. Tėvynė yra gyvu paveikslu, kuomet įsivaizdiname ant jos plačią žmonių giminę, vienos kilmės, vartojančią vienodą kalbą ir turinčią vienodus papročius. Be tokio įsivaizdinimo Tėvynė būtų tik karstu. Liudną įspudį daro apleistas namas: tuščia, tylu ir neįjaukame. Daug liudnesnį reginį atvaizdintų apleistas, paniekintas kraštas. Todel vienos kilmės žmonės sudaro antrą materialę Tėvynės meilės papėdę. Mylekime tad ne tik žemę, bet ir tautą ant jos gyvenančią. Esame dalimi tos žemės ir tautos su kuria surišti krauju ir kaulais. Jos sultimis ir kvapu užtvinęs oras, kuriuomi ir mes kvėpuojame. Jos sultys įsigėrė žemėn iš kurios ir mes traukiame maistą ir gyvybę.

Atplėšk dalį tautos nuo žemės ir perkelk ją į svetimą šalį, tai lyg kad dalį vaikų paimtumei iš motinos globos: ir vaikai verkia ir motina verkia ir griaudus, neužčiaupiamas yra tas jų verkimas. Kokis tai griaudus nusiminimas turi būti tukstančių žmonių, kuomet jiems prisieina pamesti, rasi, ant visados, gimtą žemę, žemę tėvų ir bočių, iš kurios bylo jų dvasia ir kaulai. Su tokiu nusiminimu žydai apleido Jaruzolimą, žemę Abraomo ir Jokubo. Toje pat mintyje ir mūsų poetas Adomas Mickevičius ypatingai šaukia:

“Lietuva, Tėvynė mano, tu kaip sveikata.”

Kurią tik tie tinkamai apvertina, kurie ją praranda.

Mokykimės tad mylėti ir gerbti Tėvynę, kurios meilė gludi žemėje ir tautoje. Ir nesistebėkime tam kiekvieno troškimui, kad jo kaulai būtų paguldyti ten, kur guli brolių ir protėvių. Nusiminime miršta tie, kurie svetimoje žemėje turi užbaigti savo gyvenimą.

Iš to viso išeina, kas myli savo Tėvynę, privalo mylėti ir tuos, kurie jai pasišvenčia. Tik pasigerbdami, tik paremdami naudingas pastangas ir darbus, tik laikydamiesi vienybės ir susiklausymo nesusiskaldysime, nesuardysime mūsų galybės ir net pikčiausi priešų pasikėsimai ant mūsų gyvasties nesužeis mūsų ateities.

Lašas.

BAZARO REIKALE ATSIŠAUKIMAS.

Paterson'e, New Jersey valstijoje, talkininkai svetimtaučiai sumanė surengti didelį bazarą, nuo balandžio 20 iki 29, su tuo tikslu, kad surinktais pinigais nuo to bazarо šelpiti nuo karės nukentėjusius Europoje.

Vietiniai lietuviai taip-pat pasirupino nepraleisti tos geros ir didelės progos, kad sušelpiti nukentėjusius nuo karės Lietuvoje, taipgi pasirekliauoti save. Bet, kaip žinome, Paterson'e apsigyvenus tik maža dalelė lietuvių. Norėtusi mums, lietuviams, išdidžiai pasirodyti svetimtaučiams, padaryti į juos gerus įspūdžius, todėl kreipiamės į plačiąją lie-

tuvišką visuomenę prašydami jos paramos.

Žinoma yra, kaip koks senas priežodis, mūsų lietuvių pirštelių gabumas prie puikių išdirbinių, mezginių, išsiuvinėjimų, reikalingų ir pagražinančių dalykelių. Todėl kreipiamės į tą didelę armiją lietuvių su tuo prašymu, kad kiekviena paaukotų nors vieną išdirbinėlį, o pardavinėjant tas aukas surinktume nors kiek pinigų dėl sušelpimo mūsų brolių, seserų Lietuvoje; taipgi prie to pasirodytumė lietuvišku skoniu išdirbimuose ir lietuvių gabumu.

Taipgi kviečiame lietuvius piešėjus ir dailininkus-staliorius ir laukiame jų prisidėjimo prie to darbo.

Aukas galima siųsti sekančiu adresu: P-lė Pranciškė Venskaičiūtė, 74 Lafayette St., Paterson, N. J.

Presos Komitetas:

**Apol. Jokubavičiūtė,
Pr. Venskaičiūtė.**

P-LĖ E. V. SONGAILIUTĖ,

L. Vyčių 12 kp. New York, N. Y. raštininkė, atsižymėjusi rėmėja Vyčių idealių ir atsidavus veikėja 12-tos kuopos tikslams.

:-: UŽ TĖVŲ KALTES. :-:

(Šitas vaizdas piešia, kas dabar dedasi rusų žemėje. "V." red.).

Ar motos gaudė šešias dienas ir šešias naktis. Šešias dienas ir šešias naktis pokšėjo po miestą šautuvai, tarškė kulkosvydžiai ir žmonės, vienos tautos, vieno tikėjimo, vienos tėvynės-motinos vaikai, kovėsi tarp savęs ir žūdėsi, kaip du didžiausių amžinu priešininku. Kovėsi ne kruvino karo laukuose, ne dėl savo šalies ribų ir ne su savo gopšais kaimynais priešininkais — kovėsi čia pat, savo tėvynės širdyje — sostinėje, savo tautos šventenybių akivaizdoje — broliai su broliais.

Ir vieni ir kiti kovėsi už savo šventas idėjas, kovėsi savo partijų sufanatizuoti, įsiundinti ir suagituoti... Ir vieni ir kiti kaltindami savo priešininkus dėl paskutinių dienų nutikimų, pasiryžo, galop, kardu ir ugnimi atsiekti tai, ko per kelis mėnesius negalėjo vieni kitiems išrodyti gatvių mitinguose ir savo partinių laikraščių skiltyse.

Gausiai papliupo brolių kraujas, gausiai giltinė skynė sau aukas ir landydama po kaimus, barikadas, tarpšienius, butus, rusis ir visus kampus ir užkampius, rinko sau doni, nesigailėdama nei senų, nei jaunų, nei kudiškių...

Dejavimai, keiksmi ir klykavimai sumišo su kardų žvangėjimu ir ten, kur vakar dar viskas žibėjo tvarka ir ramybe, šiandien liejosi nekaltas kraujas ir tiško ant sienų smagenys.

Be perstogės granatos griovė namus, carkves, griovė šimtmečius išstovėjusias ir daug savo gyvenime mačiusias stebuklingos architektūros Kremlio bonias, soborus ir sienas, tas istoriškas sienas, kurios nekartą sulaukė ir užturėjo nuožmių totorių gaujas ir kitas Maskolijos išsivystymo priešininkų bangas.

Iš visų miesto rajonų pasipylė pabėgėliai. Bėgo nešini ryšuliais, vaikais, vedini senais seneliais. Bėgo iš sugriautų namų, iš daužytų butų, užgriuvusių rusių... Bėgo, o juos guldė ir taškė pasivijusios kulkos ir šrapneliai*).

*) Per tas riaušes Maskvoje lietuviai tremtinių, rodos, nėra nukentėjusių. ("Santaros" red. prierašas. "V." red.).

Šešias dienas ir šešias naktis drebėjo žemė, drebėjo neapykantos, tužmasties ir baimės apimtos žmonių širdys, o debesys dulkių, juodi gaisrų dumai ir kruvinos pašvaistės kilo augštyne ir, tarytum, lydėjo amžinybės nebutybėn ir Maskolijos turtą ir "garbę" ir pravoslavijos "puikybę" ir jos "garbingą praicitį" ir visą tai, ką per ilgus šimtmečius surinko ir sutalpė čia nuožmus Jono Kalitos pasckėjai.

Retkarčiais nutildavo šuviai, nustodavo gaudusios armotos ir angelas ramybės nusileisdavo žemėn.

Žmonės išeidavo iš savo landynių, ieškodavo duonos maisto, ieškodavo tarp užmuštųjų ir sužeistųjų savo giminių ir pažystatų; kiti smalsumo imami teiraudavos kieno viršus... Bet užtekldavo vieno provokatoriško šuvio iš kurios pusės, kaip vėl po visą miestą pradėdavo pokšėti šautuvai...

* * *

Galų gale pasibaigė brolių skerdynės ir Maskvos piliečiai susižinojo, kad pergaleję bolševikai. — Žmonės, išlindę iš rusių ir visų užkampių pasipylė po miestą: vieni gryžo į savo rajonus ir butus, kiti ieškojo savo artimųjų, ieškojo duonos, maisto; kiti smalsumo imami apsupo sudaužytą Kremlių, Metropolį, miesto dumą, telefono stotį, užtvėnkė Nikitų vartus ir atsidedę žiopsojo į sukresėjusio kraujo klanus ir teberukstančius namų griuvėsius, po kuriais, pasakojo, likę gyvais palaidoti keli šimtai gyventojų.

Kainas trijumfavo ir dukdamas po miestą automobiliais šaudė iš džiauksmo augštyne ir taškė praeivius piliečius raudonu purvu.

Kai kurios centro gatvės atrodė, it išmirusios: stiklai išdaužyti, rėmai sutraškinti, pro langus kulkomis išdubėtos, išgriauštos, išgriautos, stogai atraityti, kiti visai nugriauti; šen ir ten didesniuose namuose iš tolo žiopso granatų išmuštos skylės, kalkiais ir plytomis užversti šaligatviai. Bulvaruose daugybė ištaškytų medžių primėtyta, šrapnelių skeveldros, kulų gilzos ir kraujo pėdsakos...

Antrą dieną po broliškų skerdynių jau stovėjo cilios piliečių nebe tik ties duonos ir maisto sankrovomis, bet ir prie miesto morgų:

kas norėjo surasti savo giminių ir pažįstamų, o kas ir taip sau smalsumo imamas.

— Pone Antanai, buk tamsta toks geras, susimildamas, pasiteirauk tamsta po morgus, bene rasi kur mūsų Akulinos — jau kelinta diena kaip išėjo ir nebegryšta, — verkšlenda ma atsikreipė į mane mano šeimnininkė, kuri per tas dienas mito daugiau valerijonų lašais negu duona.

Kad nurimtų serganti moteriškė ir vėl išėjau miestan ieškotų jos pražuvusios tarnaitės.

Iš pradžių nuėjau Jauzos rajono morgą, kur, sakė, visų daugiau atgabėję lavonų. Ilgai ieškoti nereikėjo, nes dar iš tolo pamaniau ilgiausią eilę piliečių. Atsistojau ir aš. Ir ko šioje eilioje nebuvo: ir vyrai ir moterys, ir inteligentai ir darbininkai, ir kareiviai ir raudonoji gvardija ir studentai. Nesimatė tik junkerių ir aficerių, nors morge jų gulėjo geras ketvirtadalis. Ties pačiomis durimis stovėjo, kaip paskiau sužinojau, užmuštojo praporsčiko žmona su dviem vaikučiais ir dar kažkokia moteriškė. Kaip tik Aliukas ir Birutytė, pamaniau sau ir greit nusikračiau tą mintį. Žmona verkė ir laikė rankoje naujus skalbinius ir žvakę su abrosdėliu. Moteriškė gi, gal tų vaikučių tetulė, ramino abu našlaitėliu ir liepė jiems trupučiuką prie durų palaukti, kolai jiedvi su mamyte nuneš tetušiukui persivilkti skalbinius ir žvakę vakarais skaityti...

— Negalima tetušiuko trukdyti — jis labai daug darbo turi — daug laiškų turi rašyti, štai va jam nunešim žvakę, nes gazo nėra, elektrika sudegė — kaip gi jis naktį sėdės patamsy, — taip ramino našlaičius geroji tetulė.

— Mamyt, pasakyk, tetušiukui, kad greičiau namo pareitų, pasakyk, kad mes jo labai pasiilgom, — čiauškėjo dar nieko nesuprasdami nepatenkinti vaikučiai.

Dar esant už durų pasidarė sunku kvėpuoti; viduje gi, nežiurint į atidarytus langus ir aukštinius, tiesiog lavonų kvaptis gniaužė kvapą.

— Negaišuokite, negaišuokite, eikite greičiau, — rupino sargas įėjusius naujokus, kurie pamatę baisų reginį, kaip stabo ištikti sustodavo ant vietos.

Ir iš tikrųjų reginys buvo baisus: visas butas užverstas lavonais. Iš pradžių dar jie dėliota ant tam tikrų stalų ir suolų po vieną, po du, po tris, galu gale gi pradėjo stacčiai versti pasieniais į kruvas. Viršutinis dar

galima buvo pažinti, apatiniai gi taip buvo aptekę savo draugų krauju ir suskretę, kad ir patys artimieji žmonės vargu juos galėjo pripažinti.

Tuo tarpu kaip visais pasieniais verkšlendo ir kukčiojo moterys ir giminės, velionys gi gulėjo tyliai, ramiai draugiškai, tarytum, niekuomet nei priešininkais jie buvo, nei įvairias pažiuras turėjo, nei tarp savęs kariavo.

Štai antroje eilėje, kur gyvieji partininkai dar nespėjo atskirti lavonų bolševikų nuo junkerių, baltojo nuo raudonojo gvardininko, gulėjo ant vieno stalo junkeris apskabinęs raudonojo gvardininko kojas, šalia ju bolševikas kareivis priėmė į savo priegloptą nuneštu viršugalviu praporsčiką. Ant kito stalo ir gi ramiai sutilpo graži grupė bolševikų, junkerių, praporsčikų, raudonųjų ir baltųjų gvardininkų, vienas berniukas metų 10—12 ir gailestingoji seselė. Pasieniais irgi ramiai gulėjo sumesti į kruvą visokios ginklų rūšies karininkai ir įvairių pažiurų pašauliniai. Gulėjo tai smarkiai sučiaupę lūpas ir sukandę dantis, tai užsimerkę, tai susiraukę, tai iškėtę akis ir plačiai išsižioję. Visi gulėjo taip, kaip juos pametė čia iš gatvės paėmę.

— Viešpatie, už ką gi? — tarytum, šaukte šaukė vienas plačiai išsižiojęs ir iškėtęs akis junkeris.

Kai kurie lavonų giminių pažinti gulėjo jau aptaisyti švariais skalbiniais, apvalyti: kam buvo įsprausta į rankas žvakutė, kam šventojo paveikslėlis; kitų skepeta apdenkti veidai, kad jų nebetrūkytų ir į juos nebežiūrėtų svetimi ir smalsuoliai.

(Bus daugiau). Iš "Santaros".

SVEIKĄ DANTĮ — MAGARYČIŲ.

Moteriškė nuėjo pas dantistą, kuris išrado reikalingu ištraukti dantį.

— O kiek reiks mokėti? — klausia moteriškė.

— Dolerį — atsako dantistas.

Taip brangiai, ponuli; nu tai bent dar vieną ištrauktum magaryčių.

ĮSPĖJO.

Tėvas: Kas reikalingesnis: saulė ar mėnuo?

Vaikas: Mėnuo, nes jis šviečia naktį, o dieną ir taip šviesu.

Lietuvių Kareivių Globojimo Reikalais.

Panedėlio vakare, kovo 18, 1918 m., įvyko susirinkimas šv. Petro ir Povilo parapijinėje svetainėje, So. Bostone, sušauktas su tikslu suvienyti dvi vietines draugijas, kurios buvo susitvėrusios globoti lietuvius kareivius. Į susirinkimą pribuvo ingalioti atstovai nuo 19 lietuvių draugijų.

Jonas E. Karosas atidarė susirinkimą, paaiškindamas tikslą dėl kurio susirinkimas sušauktas. Tuojaus buvo renkamas vakaro vedėjas. Didžiuma balsų likosi vakaro vedėju Jonas E. Karosas, Jonas Adomavičius buvo išrinktas pagelbininku ir Jonas J. Ramanauskas raštininku.

Tuojaus buvo nubalsuota, kad visi susirinkusieji užsiregistruotų pas raštininką.

Daugelis iš susirinkusiųjų pradėjo kalbėti apie vienybę ir vienbalsiai visi pritarė tam užmanymui, kad abidvi iki šiol buvusios kareivių globojimo draugijos būtų panaikintos ir vien centralinė organizacija būtų įsteigta. Tuomi tikslu likosi komisija iš šešių ypatų išrinkta nustatyti vardą ir įstatus tos naujos organizacijos. Iš kiekvienos buvusios kareivių globojimo draugijos inėjo į tą komitetą po tris narius. S. Norkunas, J. M. Pečiulis, J. Adomavičius, kun. J. Dobužinskas, J. E. Karosas ir kun. F. J. Juškaitis likosi išrinkti į tąją komisiją.

Kad darbą toliau netrukdytų, susirinkimas nubalsavo, kad valdyba būtų tuojaus išrinkta ir kad neatidėliojant pradėtų savo darbą. Tada sekė valdybos rinkimas: dvasiškas vadovas — kun. F. J. Juškaitis, pirmininkas Jonas E. Karosas, pagelbininkas Andrius Zaleskis, susinešimų sekretorius Jonas J. Ramanauskas, finansų sekretorius Vladas Paulauskas, kasierius M. Žoba, kasos globėjai p-lė O. Meškauskaitė, Jonas Vilkišius ir Pranas Tuleikis.

Nutarta, kad valdyba sušauktų susirinkimą atstovų, kada komisija jau bus išdirbusi konstituciją.

Susirinkimas buvo uždarytas 10:30 val. vakare per pirmininką Joną E. Karosą.

Pirm. Jonas E. Karosas,
Rašt. Jonas J. Ramanauskas.

LIET. KAREIVIŲ GLOBOJIMO DR. JOS ĮSTATAI.

DRAUGIJOS TIKSLAS.

Draugijos tikslu yra:

I. 1. Teikti materialę ir moralę globą lietuviams kareiviams esantiems Amerikos armijoje visose dalyse taip ant sausumos taip ant vandenyno čionai ir anapus vandenyno.

2. Teikti materialę ir moralę globą kareivių paliktoms šeimynoms, jų našlėms, jų vaikams ir visiems tiems, kurie jų pačių globoje buvo prieš karę ir tos globos yra reikalingi dabar.

3. Tarpininkauti susinešimuose kareiviams su jų šeimynomis ir toms šeimynoms su jų karėn išėjusiais nariais.

4. Padėti norintiems kareiviams ir jų šeimynoms grįžti po karei tėvynėn, aprupinus juos visokiomis instrukcijomis ir visokia galima pagalba.

5. Išgauti Lietuvoje grįžusiems kareiviams visokias galimas lietuvių visuomenėje materialės ir morales privilegijas, kaipo atlyginimą jiems už kovojimą Amerikos armijos eilėse už tautų liuosybės principus.

6. Išgauti Lietuvoje kareivių šeimynų vaikams privilegijas ir pirmenybę visose tos šalies mokslavietėse.

7. Karėje sužeistus ir netekusius sveikatos aprupinti tam tikra globa prieglaudose ir visokiame sveikatingumo vietose.

II. Draugija, kad geriau atlikti savo darbą rupinsis susinešti ir užmegsti ryšius su atstovais visų šalių, kur tik atsilieps reikalai bent vieno lietuvių kareivio.

Draugijos išdas.

III. Draugijos išdą sudaro:

a. Pajamos iš taisomų lietuvių kareivių naudai vakarų, teatrų, paskaitų ir visokių pramogų.

b. Visokios aukos pavienių asmenų.

c. Visokios aukos privatinių draugijų ir korporacijų.

d. Pašelpos teikiamos visokių įstaigų esančių valstybinės valdžios kontrolėje.

e. Mokesčiai tos draugijos narių.

1. Paprasti draugijos nariai kason į metus sumoka \$1.00 sykiu arba ėvertėmis.

2. Nariai rėmėjai moka išdan kas metą \$3.00 sykiu.

3. Garbės nariais draugijoje tampa tie, kurie dr-jos kason sykiu ineša \$25.00 arba savo veikimu daug naudos dr-jai neša.

Visi nariai draugijos ribose naudojami lygiomis teisėmis.

4. Draugijos nariais gali būti ištisos draugijos, kurios sutiks mokėti dr-jos kason nuo kiekvieno savo nario po 12c. į metus. Susirinkimuose tokios draugijos gali turėti savo atstovų po 1 nuo 100 savo narių.

Draugijos Valdyba.

1. Draugiją valdo tam tikras penkių narių komitetas renkamas visuotiniame susirinkime vieniems metams ir dvasiškas globėjas.

2. Išrinktasai komitetas pats pasiskirsto savo tarpe priedermėmis valdybos pirmininko, jo padėjėjo, kasininko, kasos sekretoriaus, ir visų kitų dr-jos raštų vedėjo.

3. Kasininkas buna po tam tikra kaucija sulig nutarimo visuotino narių susirinkimo.

V. 1. Visi draugijos reikalai yra svarstomi paprastuose narių susirinkimuose kas mėnesį, visuotiniuose—syki į metus, ir išeiliniuose, šaukiamuose tuomet, kuomet valdyba matys to būtiną reikalą.

Susirinkimuose visi dalykai sprendžiami balsų dauguma. Balsavimo būdą nusistato susirinkimas.

VI. Draugija turi savo antspaudą lietuvių-anglų kalboje:

“Lietuvių-Karžygių globa.”

Visi oficialieji dr-jos raštai ir dokumentai privalo būti patvirtinami dr-jos antspauda ir parašu pirmininko ar jo padėjėjo.

Draugijos likvidacija.

VII. Likviduojant dr-jos reikalus ir veikimą visas atliekamas jos turtas eina Lietuvos valstybinin išdan arba Lietuvos Universiteto fondan.

Dėdės Laiškai.

(Parašė kunigas savo seserėnui).
Sulietuvino BENDRUTIS.

VII. PRIEŠAI.

Kad permainingai klaidingai manančius priešus į draugus, reikia surasti būdą, kuriuomi būtų galima jiems parodyti teisybę, gi panašiam tikslui darbuodamasis, niekad laiko veltui nepraleisi.

Vidujinio nesutikimo priežastimi yra nuodėmė, ir vien tiktai jai priešinga dorybė tegali ją prašalinti.

Mylėk tavo priešus!

Mielas Jonuti: —

Pastebėjau, kad esi linkęs prie populieriškumo bei visiems prielankumo. Kurie sutinka tave čia klebonijoje, visi gerbia ir myli. O kurie yra kada nors susitikę tave krautuvėje, gerėjasi tavo mandagiu pasielgimu.

Tu įsigijai labai gražų paprotį — nenuilstančio besistengimo kitiems ateiti pagalbon. Negalimu yra daiktu, kad taip elgdamasis nebutumei populieriškas; tačiau nepamiršk, mielas Jonuti, kad su po-

populieriškumu taip-pat įsigysi ir priešus. Didelis populieriškumas, be abejonės, sumažina skaitlių priešų, tik neretai padaro juos labai aršiais. Juk dažnai atsitinka, kad toji ranka, kuri siekia tavo ranką, idant pasveikinus tave ant pasiseikimo sosto besėdintį, tyko pagriebti tave už kojos ir nutraukti žemyn.

Gyvendamas visada turėsi priešų, gal jau ir dabar turi neišmanėlių priešų. Išmintingu yra daiktu laiku pradėti mąstyti, kaip šu jais pasielgus.

Kalbėjaisi su tulu politikieriumi, kuris išrodė turįs daugiau priešų kiekviename savo žingsnyje, negu bile kokis asmuo, kurį aš kada nors pažinau. Jis tąsyk buvo vos tiktai praleidęs baisų patyrimą: jojo priešai vos nesumušė jo. Ir, tarp kit-ko, štai kaip jis išsireiškė: “Neverta, sako, nei atsiminti priešų žiaurumas. Nesa žmogaus gyvenimas pasaulyje yra kaipo koki procesija, besitęsianti nuo lopšio ligi grabo, kuri be apsisistojimo žengia pirmyn. Jeigu kartais kas ir sužeistų, nėra laiko apsisistoti ir laukti kol sužeidėjas grįš atgal, idant atsilygi-

nus, nes taip besielgdamas, pasijustumei užpakalyje beėsas''. Toks jojo pažiūrų ypatingumas atkreipė mano dėmesį, ir nuo to laiko tėjau visą jo gyvenimo bėgį. Niekas, tur but, tiek daug nuo savo priešų nenukentėjo, kaip jis, tečiau jis niekad nemėgino jiems atkeršyti.

Kad permainingai klaidingai mąstančius priešus į draugus, reikia surasti būdą, kuriuomi būtų galima jiems teisybę pasakyti. Gi tokiam tikslui darbuodamasis laiko veltui nepraleisi.

Bet, norint padaryti tuos priešus draugais, kurie jaučiasi esą ižeistais, vietoje teisinimosi, reikia prisipažinti kaltu esančiu, — ar tai butumei kaltas, ar ne. Nėra geresnio budo, kaip šis, kad duoti priešui suprasti, kad tavo yra teisybė.

Be abejonės, toks pasielgimas kartais neišrodo išėisiančiu ant gero, nes tas, kuris neapkenčia, visokiais būdais tiksliai mėgina neapkęsti. Bet ką-gi tai reikšia šalip valandėlės inkyrumo? Svarbiausia tai tau pačiam ramiai užsilaikyti; juk niekad negalėsi ramiai užsilaikyti, jeigu stengsiesi dėdėti prie paprastų nerimavimų nepaprastus projektavimus bei intrigavimus, koku būdu veikiaus priešą apsukus. Vienintėlis budas apsukti priešą yra tai budas nurodytas Šventraštyje — degančių anglių ant jojo galvos dėjimas. Vidujinis nesutikimas yra tai nuodėmė, ir vien tiktai priešinga jai dora pasekmingai anai prieštarauja.

Sunkesnis yra dalykas, jei pastebi, jog tulas neapykantą skaito sau už perėgą.

Nemalonu yra bendrauti bei kartu veikti su tokiuo žmogumi, kuris neužsitiiki nei tau pačiam, nei tavo tikslams. Šis tatau yra prasčiausias rūšies priešas; nes jis mano, jog tai yra jojo privalumas buti tavo priešu. Esant tokiame padėjime, niekad nereikia išduoti savo pagiežos nei jam pačiam, nei kitiems.

Taip-pat nereikia kritikuoti nei jo paties, nei jojo pažiūrų, neigi rodyti apmaudos, kad jis nemyli taves. Verčiau reikėtų jį pagerbti kiek galint.

Ateis gal kada piktoji pagunda — kerštinga pagunda. Velnias — gudrus pagelbininkas, gal priduos tau drąsos bei stiprybės del to tikslo. Gal bus kada toks laikas, kad tavo priešas, paklius ko-

kion nelaimėn, kada vienas išstartas tavo žodis galės sugriauti jo gyvenimą ir jį patį pražudyti, bet, atsimink, mielas Jonuti, kad toji diena yra tai tavo ištyrimo diena, o ne jojo, todėl, tai yra labai svarbi proga, kurią Dievas tau duoda, ypač geram tavo išauklėjimui. Čia tatau pasitaiko tau auksinė proga likti labai dideliu žmogumi arba visai mažyčiu: turėti gerą pasisekimą akyse Dievo arba žmonių.

Ten pat prie taves matyk dvi dėžutes, ir tiktai dvi: viena judviejų yra prasta, kandžių suėsta, vortinkliais apsidengusi, nes tiktai keletas žmonių ją tepačiupinėja; kita-gi — auksu blizga, paauksuota, švari, nušveista, todėl, kad ji yra populiariška. Tečiau toje pastarojoje dėžutėje tilpsta susikrimitimai bei apgailėtavimai; pirmojoje-gi tilpsta savęs-pergalėjimo dovana, kuri veikiai įleis tave į tų ratą, apjuosiantį Palaimintųjų Karalystę...

Blogiausias priešas, priešas su kuriuomi vargiai tegalima ką nors gero nuveikti, yra tai tas, kuris yra kada nors įžeidęs tave žodžiu arba pasielgimu.

Kantrybės neteksi norėdamas ištvėrti skausmą deginančios neteisybės, kuri užlies pačią tavo sielą kartumu, kada gausi patirti niekšišką bei pažeminančią šios rūšies priešininkystę. Pastebėjęs laikines pasaulio neteisybes, atsimink ant amžinosios teisybės ir buk atsargus. Lai tavo neprotingas priešas gerbia tavo neatmainingą tvirtumą bei tavo stovio teises, jeigu jam pasidaboja. Gi tu neužleisk jam nei vieno colio tavo teisingos nuosavybės. Atsiimk nuo jojo tavo nuosavybę — visą tavo nuosavybę: ne delto, kad tu taip jau reikalauji tosios nuosavybės, bet veikiaus todėl, kad tu žinai, jog sugrąžinimas tavo nuosavybės bus jam gera pamoka. Jis neprivalo tikėtis gauti didesnę pagarbą nuo taves, negu nuo kitų, kad ir proto, tiesos bei artimo meilės ribose.

Priešai yra naudingi savo vietoje, nes jie išmokina mus atsargumo. Jie išmokina mus, kaip turime save valdyti. Jie parodo mums, kaip neprotingai pasielgtumėme blogai darydami. Mylėk savo priešus, Jonuti, kadangi tu privalai juos turėti, kadangi tvirtas ir galingas

priešas dažnai daug pagelbsti kaip dvasiškame taip ir laikiniame pažangume.

Norint išvengti priešų, visai nebūtu galima pasaulyje gyventi. Senovės patarlė sako: "Kad išvengus priešų, reikia nieko nekalbėti, nieko neveikti, ir niekuomi nebūti". Šventa teisybė. Tečiau kad ir negalima išvengti priešų, išmintingas žmogus visada stengiasi jų išvengti ir tokiu būdu bent sumažina jų skaitlių ir žiaurumą. Geriausias būdas priešų išvengimui yra tai pasistengimas visada pripažinti gerą tikslą artimo darbams. Gi pagaliaus tikrai vienas Dievas žmonių širdis tegali skaityti bei jų tikslus permatyti. Kartą tula senutė pasižadėjo visada duoti pagyrimą kiekvienam žmogui. Ir taip ji tuomi visų gyrimu inkyrė-

jo savo kaimynui, kad iš nekantrybės jis syki prasitarė: "E, kokia tu kvaila, senute! Man rodos, tu ir patį velnią pagirtumei". Gi senutė visai nenusigando ir nesupyko ant jojo išmėtinėjimų, bet nusišypsojusi rimtai atsakė: "Taip, tamista: jis yra labai veiklus!" Nors tai ir nepatarčiau taip toli eiti, kad net ir velnio veiklumui duoti pagyrimą, bet-gi galima yra priduoti gerą motyvą beveik kiekvienam darbui, kuris tikrai nėra nuodėmė. Taip besielgdamas, nei nepastebėsi, kaip toli tavo geras žodis nueis.

Ir taip tatai praktikuodamas artimo meilę mintimi, žodžiu ir darbu lengvai galėsi išvengti priešų ir ingyti sau gerų draugų.

PETRAS IR PETR. MEDONIAI,

L. Vyčių 11 kp. Homestead, Pa. nariai. Petronėlė Medonienė (po tėvų vardu — P. Visockiūtė) yra uoli ir darbšti veikėja lietuvių dirvoje. Yra Moterų Sągodos Centro raštininke ir buvusi Vyčių 11 kp. raštininkė. P. Medonis yra darbštus tėvynainis ir dabartinis L. Vyčių 11 kp. išdininkas. Per judviejų blaivias ir gražias vestuves badaujančiai Lietuvai surinkta \$15.00 aukų.

PAS DAKTARĄ.

Nuvežė senukė savo vyrą pas daktarą. Daktaras sako:

Senukė, negyvą žmogų atvežei.

— Aš gyvas, ponuli, — atsišaukia ligonis.

— Tylėk, Jonai, daktaras geriau žino — tarė senukė.

UŽTIKRINTAS SAUGUMAS.

Nuomininkas: Ar užtikrinate saugumą Jusų name, nes turiu daug brangenybių?

Šeimininkė: Gali Tamsta buti ramus. Mano vyras yra policijos priežiuroje.

IŠAIŠKINIMAS CHEMIJOS.

Profesorius: Prašau, gerbiamieji, atkreipti domos į šiuos nuodus. Vienas jų lašas, žmogaus suvartotas, užmuša dešimtį.

ATSARGI.

— Mamyte, pavelysi man apie dešimtą valandą išeiti gatvėn? Ponas profesorius sakė apie tą valandą galėsime pamatyti kometa.

— Gerai, vaikeli... tik neik arti, kad kas blogo neatsitiktų...

TEISME.

— Kaip galėjai išmušti net tris dantis savo broliui.

— E, ponas teisdari, kaip žmogus ko nori, tai viską gali padaryti.

KAS JAUNIMO VEIKIAMA

BENTLEYVILLE, PA.

Gerų norų ir pas mus netruksta.

Kad Tautos Šventės nepraleidus veltui, prie jos pavyzdinčiai prisirengta. Apvaikščiota iškilmingai — su parengtomis prakalbomis ir deklamacijomis.

Kalbėtojais pakviesta gerb. kun. S. J. Čepanionis ir kun. Strimavičius (Slavikų par. klebonas, kuris 1917 metais karės metu paspruko iš žiaurių vokiečių rankų).

Prakalbos tęsėsi nuo 7:30 val. vakaro ligi 11:40 vakaro-nakties. Pelno tas vakaras davė \$30.35, be išparduotų Tautos Fondo ženklelių. Manoma apvaikščiota L. Laisvės Savaitę. Tikimės surinkti ligi 50—60 dol. Išrinkti ko lektoriai pereiti grįžias ir rinkti aukas karės nukentėjusiems ir išgavimui Lietuvai laisvės.

Kun. S. J. Čepanionis kalbėjo apie jaunimą, dorą jaunimo išauklėjimą ir kokių vaisių galima susilaukti iš gerai susipratusios ir dorai išlavintos žmonijos.

Kun. Strimavičius papasakojo apie dabartinę spaudą mūsų tautos Lietuvoje, bado šmėklą ir abelnai apie vokiečių žiaurumą. Ta jojo kalba didelį įspūdį paliko Bentleyville's lietuviams. Visi ramiai klausėsi, išimant porą cicilikų, kurie stovėdami prie durų užgė, it katinai prie lašinių.

Vietinė Vyčių 94 kp. po Velykų žada įrengti balių, kurio pelnas skiriama "Vyčio" spaustuvei.

J. U—kas.

WORCESTER, MASS.

L. Vyčių 26 kp. mėnesinis susirinkimas įvyko kovo 10 d., nuosavo namo salėje. Prisiraišė 6-ši nauji nariai. Nuskirta lėšos atstovams į V. Am. Liet. Polit. Seimą New York'e, kiekvienam po \$20.00. Priimta raportai veikiančios komisijos. Plačiai apkalbėta apie vakarą, rengiamą balandžio 15 d., "Worcester Theatre". Išrinkta asmenys įrengimui programo, tikietų ir išgarsinimui. Viso to darbo vedėju išrinktas Pr. Zataveckas. Teatrališkas kuopos ratelis stato scenoje "Genavaitę". To veikalo perstatymas brangiai atsieis, todėl kiekvieno Vyčio priedermė remti tą didelį darbą. Teatrališkas skyrius pasižadėjo visuomet didelius veikalus statyti. Turi dideles ir gerai išlavintas pajėgas. Ant galo paduota naujas sumanymas laikyti du susirinkimus mėnesyje, kadangi per vieną susirinkimą mėnesyje sunku viską aprupinti. Susirinkimai bus pirmam mėnesio nedėdienyje ir trečią utarninką 7:30 val. vakare. Visi nariai kviečiami lankyties ir naujų narių atsivesti.

Korespond. V. M. Č.

HOMESTEAD, PA.

L. Vyčių 11-tos kuopos vasario 24 d. laikytame susirinkime, apsvarščius kuopos reikalus, kilo klausimas kas link "Vyčio" spaustuovės įsteigimo Pittsburgh'e, Kun. S. J. Čepanionui paaiškintis dalyką plačiau ir paaukojus \$100.00, papylė ir kiti savo aukas. Vincas Kraužlis davė 10.00, Povilas Bražynskas — \$10.00, o kiti nariai prisidėjo dolerinėmis ir didesnėmis aukomis. Šalip aukų prisidėjo ir paskolos. P-lė P. Maladauskiutė skolina "Vyčio" spaustuvei \$300.00, vietinis vargonininkas B. Nekrašas — 10.00, p-lė V. Vabliuniutė — \$20.00. Viso tų stambių paskolų susidaro \$330.00. Aukų ir paskolų Homestead'o jaunimas ir daugiau sudarys.

Neprošalį bus priminti ir kitas svarbus užmanymas. — Tai Tautiškos vėliavos įsigijimas. P. J. Zinkevičius šitam taip prakliniam tikslui paaukavo \$5.00.

Rasi, neužilgo mūsų susirinkimų salėje jau plevėsuos Lietuvos Vėliava!

A. Vargdienėlis.

ATHOL, MASS.

Vasario 24 d. L. Vyčių 10 kp. laikė mėnesinį susirinkimą. Tarpe kitų dalykų, svarstyta delegato siuntimas į V. Am. Liet. Pol. Seimą. Delel silpno finansinio stovio, atstovo siųsti negalėjo, bet gerb. kun. klėb. A. Petraitis apsiėmė nuvažiuoti savo lėšomis. Tai už jo gerą atjautimą, nariai išreiškė dėkingumą.

Be to, Lietuvos Laisvės išgavimui sudėta aukų. Po \$1.00 aukavo: J. A. Petraitis, J. A. Gailiunas, ir A. Vaičiokauskas; po 50c.: E. K. Braškaitė, V. S. Matulis, J. Očikas, A. Armakevičius, J. Aidikonis, J. K. Jasinskas, P. Paliulis, S. Vyšniauskas ir B. O. M. Viso labo surinkta 7.50. Aukos liko inteiktos viešai Lietuvių Dienoje.

Kuopos koresp.

P. S. "Vyčio" num. 4, žinutėje iš Athol, Mass. įvyko klaidų. Kuopos valdybos nariai buvo klaidingai paminėti. J. A. Gailiunas yra ne pirm. — pagel., bet finansų raštin., pirm. — pag. yra J. K. Jasinskas, prot. rašt. — J. K. Braškaitė ir maršalka P. Paliulis.

Kuopos koresp.

ELIZABETH, N. J.

Vasario 10 d. L. Vyčių 52-ra kp. surengė gražų vakarą. Programą atlikti buvo pakviesti iš Newark'o 29-tos kuopos artistai.

Žmonių buvo pilna svetainė.

Mykolas.

CHICAGO, ILL.

Vis. Am. Liet. Pol. Seimo atbalsiai.

Kovo 20 d. L. Vyčių 16-ta kuopa laikė susirinkimą. Kuopos delegatas į Vis. Am. L. Pol. Seimą, Leonardas Šimutis, vaizdingai nupiešė Seimo darbą ir ypatingesnius jo momentus. Susirinkimas, išklauses raporto pranešimo, padėjo savo delegatui ir akyvaizdoje Seimo atliktų darbų, išnešė tokią rezoliuciją:

L. Vyčių 16-ta kuopa, išklausing savo atstovo raporto pranešimo iš Visuot. Am. Lietuvių Politinio Seimo, kuriame puikiai nupiešė Seimo atliktą darbą, reiškia Seimui gilią padėką už taip reikšmingą žodį, tartą amerikiečių lietuvių vardu Lietuvos ateities klausime, visu atsidavimu pasižada dirbti Seimo mintin, tai yra, viską aukoti už neprigulmingą ir Laisvą Lietuvą!"

Toliau buvo svarstoma atlikimas Velykinės išpažinties "in corpore". Svarstyta Vyčių ir kitų katalikų organizacijų Seimų reikalai. 16-ji kuopa bendram seimavimuisi Baltimoreje nepritarė — didžiama balsų buvo už Clevelandą.

Narys.

NASHUA, N. H.

Vyčiai darbuojasi.

L. Vyčių 20 kuopa kovo 3 d. laikė mėnesinį susirinkimą. Pabaigta svarstyti knygyno reikalai ir jis tuoj bus sutvarkytas. Nariai knygyno reikalui sumetė \$9.00 aukų ir išrinko L. Nadzaiką ir O. Z. Bugailiutę komisijon knygyno reikalą galutinai aprupinti.

Nors mūsų kuopa dar jaunutė, bet uoliai veikia ir naujų narių susilaukia. Kai įsisteigsime knygyną, tąsyk dar paseksmingiau veiksime.

Žvirblio marti.

PHILADELPHIA, PA.

(Port Richmond).

Sekmadienyje, kovo 17 d. L. Vyčių 23-čia kuopa laikė mėnesinį susirinkimą. Nariai užsimokėjo mėnesines mokestis, neužmiršo ir nuosavos spaustuves. Spaustuvei suaukavo \$14.00 Prie kuopos prisirašė 4 nauji nariai.

Spaustuvei aukavo po \$1.00: A. Smailiutė, N. Mockeliuniutė, kun. M. Šedvydis, O. Jonaičiutė, M. Pušinskienė, N. Smailiutė, V. Kalėdaitė, P. Mockevičius, J. Banys, A. Fabijonaitė, J. Ramonas, M. Sipavičia, \$2.00 aukavo J. Kalėda.

Tikimės, kad nariai, nedalyvavę šiame susirinkime, taip-pat neužmirš paremti to darbo savo aukomis.

J. K.

BROOKLYN, N. Y.

L. Vyčių 41-ma kuopa vasario 28 d. laikė susirinkimą apkalbėjimui Tautos Šventės (Sv. Kazimiero dienoje) paminėjimo. Narių susirinko ne per daug, bet visi atjaučiantys savo Tėvynę Lietuvą. Nutarus aukauti dienos uždarbį, sudėta \$75.00, kuopa iš savo neturtingo izdo paskyrė \$10.00, vėliau nuo pasižadėjusių narių pribuvo \$2.00. Viso L. Vyčių 41-ma kuopa Lietuvos Laisvės reikalams paaukojo \$87.00.

Kuopos koresp.

PHILADELPHIA, PA.

Susirinkimas.

Lietuvos Vyčių 3 kp. susirinkimas buvo kovo 5, 1918 m., 8 val. vakare.

Išduota raportas vakaro pelno ir iš jo 15.00 paaukota naujai mokyklai. Išrinkta delegatė į Visuotiną Seimą — p-lė Agota Mickunaitė. Buvo dar ir smulkesnių svarstymų Susirinkimas užbaigta malda.

Korespondentė.

LIETUVOS VYČIŲ CHICAGOS APSKRIČIO CHORO VALDYBOS ADRESAI:

Pirm. — K. Račkienė, 1530 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Rašt. — J. Vilimas, 3934 So. Rockwell st., Chicago, Ill.

Kasininkas — J. Janušauskas, 3329 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Biznio menageris — P. Gedgudas, 3202 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Lietuvos Vyčių Chicagos Apskričio choras repeticijas laiko kiekvieno penktadienio vakarą — Mark White Square parkučio svetainėje: 29-ta ir So. Halsted gatvės.

Kas myli dainas ir prijaučia viršminėtam chorui, yra kviečiami atsilankyti ir prisidėti prie choro.

J. Vilimas.

LIETUVOS VYČIŲ CH. APSKR. CHORO RĖMĖJAI 1918 M.

J. E. Karosas, So. Boston, Mass.	
Kun. N. Pakalnis,	Chicago, Ill.
Kun. Ign. Albiavičius,	" "
Kun. H. Vaičiūnas,	" "
St. Cibulskis,	" "
P. Baltutis,	" "
B. Smartakas,	" "
Kun. J. Kloris,	" "
V. Stankevičius	" "
J. Baubkus,	" "
Kun. Alek. Skrypo,	" "
A. Kaulakis,	" "
V. Gedvilas,	" "
Adv. V. Rutkauskas,	" "

L. V. N. Y. IR N. J. APSKRIČIO RAŠTININKŲ DOMAI.

L. Vyčių New York ir New Jersey Apskričio raštininkai malonėsiai prisiųsti savo antrašus Apskričio rašt. — p-lei B. Aidukaičiutei (127 New York Ave., Newark, N. J.), nes dažnai pasitaiko reikalas susinešti su kuopomis, o neturint antrašų, labai susitrukdo darbas.

Gerbiami raštininkai, palengvinkite Apskričio Valdybai darbą.

Pirmin. A. K. Masandukas.

ATITAIŠYMAS.

Conn. Apskričio VI-jo suvažiavimo protokole skambėjo, kad apturėta telegramas nuo p-no Siaurio. Tai yra klaida: turėjo būti nuo p-no J. J. Šiaučiuno iš Bridgeport, Conn.

Taip-gi nebuvo pažymėta J. Juodžio vardas už paaukavimą \$1.00 del inkurimo spauštuvės.

Conn. Apskr. Raštininkai:

J. Bružas,

A. Liutkevičiūtė.

PLATUS ATIDARYMAS DURŲ MYLINTIEMS DAILĖ.

Lietuvos Vyčių 29-tos kuopos, Newark, N. J. Benas plačiai atidarė duris mylintiems dailę ir norintiems mokytis groti įvairiais instrumentais. Jeigu ir iš apielinkės miestelių atsiranda turinčių instrumentus, kuriems leidžia rudyti, tegul atsineša, o mes stengsimės nušveistinti ir išmokysime groti. O kuris turi muzikoje talentą, o nežino, kokia šaka jam patiks, tegul kreipiasi pas organizatorių

J. Baurušaitį,

208 N. 2nd St., Harrison, N. J.

“Rutvilė” vėl Scenoje

Geriau matyti vieną rimtą, indomų įspudingą veiklą, sukeliantį ilgai atmintyje pasiliekančius įspūdžius, kurie nekartą maloniai gaivina dvasią, energiją ir jausmus, negu kad ir kelis, bet besielius veikalus, nors jie tuomi momentu šiek-tiek pakutena jausmus.

Kas matė “Rutvilės” perstatymą pereiną rudenį, lapkričio 18 dieną, tas tikrai ir šiandien nešioja jos paveikslą. Ir ilgai ji nešios. Nes “Rutvilė” vaizdina mūsų tautos praeities sielą, parodo bočių narsią kovą už liuosybę ir savo teises. “Rutvilė” statė parinktos scenos pajėgos, kurių gabumais mums būtų malonu ir svetimtaučiams pasirodyti.

“Rutvilė” dabar vėl atkartoja tie patys Liet. Vyčių Chicagos Apskričio Dramatiškojo Skyriaus aktoriai, mokomi talentuoto režisieriaus — p. J. Balsio, dalyvaujant toms pačioms scenos žvaigždėms, kaip ir pirmame perstatyme.

“Rutvilės” perstatymas velytina visiems lietuviams pamatyti.

PERSTATYMAS ĮVYKS BALANDŽIO 14 DIENĄ, SCHOOL HALL SALĖJE, 4758 SO. HONORE ST., Town of Lake lietuvių kolonijoje.

**L. VYČIŲ NAUJOSIOS ANGLIJOS AP.
SKRICIO VALDYBOS ADRESAI:**

Pirmin. — P. Zataveckas, 20 Alpine st., Worcester, Mass.

Vice-pirm. — O. Bugailaitė, 24 Howard st., Nashua, N. H.

Raštin. — J. K. Jasinskas, P. O. Box 66, Athol, Mass.

Iždininkas — J. Kašėta, 5 Atwood ave., Norwood, Mass.

Iždo globėjai: — E. Šalteniūtė, 17 Camp st., Worcester, Mass.

B. S. Vyšniauskas, P. O. Box 66, Athol, Mass.

L. VYČIŲ NEW YORK'O IR NEW JERSEY APSKRICIO VALDYBA.

A. K. Masandukas — pirm.: 197 New York ave., Newark, N. J.

C. E. Paulonis — vice-pirm.: 456 Grand st., Brooklyn, N. Y.

B. Aidukaičiūtė — raštin.: 127 New York ave., Newark, N. J.

V. Abraičiūtė — iždin.: 11 Ainslie st., Brooklyn, N. Y.

LIETUVOS VYČIŲ CENTRO VALDYBOS ADRESAI:

Dvasiškas vad.: kun. H. J. Vaičiunas, 3230 Auburn ave., Chicago, Ill.

Pirmin.: J. Bučnis, 407 So. Paca st., Baltimore, Md.

Vice-pirmin.: Navickas, 85 New Park ave., Hartford, Conn.

Raštin.: J. Aleksa, 14 Millbury st., Worcester, Mass.

Iždinin.: A. Petrauskaitė, 4 Congress ave., Waterbury, Conn.

Iždo globėjai:

J. M. Dumčius, 199 Noble Lane, Wilkes Barre, Pa.

J. Vaitekunas, Hartford, Conn.

V. Varžinskaitė, 249 River st., Mattapan, Mass.

Literatiškoji komisija:

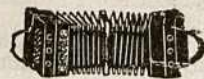
Dr. J. J. Bielskis, 3613 Fourteenth St., Washington, D. C.

J. Bakšys, Athol, Mass.

J. Valančiunas, Philadelphia, Pa.

O. Rozmanskis, Donora, Pa.

J. V. Kovas, 21 Congress ave., Waterbury, Conn.

Didžiausia

Krautuvė

Lietuviška

Chicagoje

Užlaikome laikrodžius ir laikrodėlius, aukštinus žiedus, šliubinius ir deimentinius, muzikas, gramofonus lietuviškais rekordais, koncertinas, ant kurių gali groti ir nemokantis visokių šokių: armonikas rusiškas ir prusines, importuotas ir taip jau rusiškas balalaikas ir gitaras. Taipgi vargonų pardavimas.

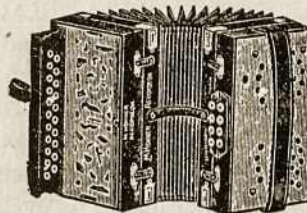
Taipgi taisome laikrodžius, laikrodėlius, visokius muzikališkus instrumentus ir revolverius. Savo darbą gvarantuojame. Musų kainos ant visko žemesnės, negu kitur. Gyvenantis už Chicago orderius galite siųsti per laiškus.

STEPONAS KAZLAWSKI

4632 So. Ashland Ave.,

Chicago, Ill.

TELEPHONE DROVER 7309

Lietuvos Vyčių Taupimo ir Skolinimo Bendrovė

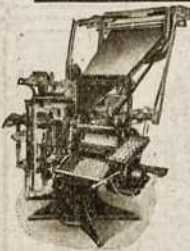
Mūsų bendrovė skolina pinigų savo nariams, idant pagelbėjus nusipirkti arba pasirašyti namus, ir padeda nariams sutaupinti pinigų. Ši bendrovė yra reguliškai peržiurima per valdžią (State of Illinois). Šita bendrovė moka daugiau procentų ant taupinamų pinigų, negu kokia kita Banka. Jeigu nori, kad tavo pinigai būtų geroje vietoje padėti, tai pradėk būti jos nariu.

Pastaroji Bendrovė turi reguliškai susirinkimus kas penedėlis 7:30 val. vakare Šv. Jurgio parapijos svetainėje, kambarys No. 1, arba reikale kreipkitės pas raštininką:

P. BALTUTIS,

3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Jums Visiems Reikalinga

Intertype mašina del rinkimo raižių.

Nes kiekvienas skaitote knygas, o jas beskaitant nuplyšta, jeigu yra be viršų, o kai su viršais, tai ilgiau laiko

Mes apdarome visokias — senas ir naujas knygas, taip kaip Tamstos reikalaujate. Taipogi turime įrengę NAUJĄ SPAUSTUVĘ sulyg

vėliausios mados mašinomis. Ir atliekame įvairiausius spaudos darbus, kaip tai: knygas, laikraščius, konstitucijas, programus, laiškus ir visokių-visokiausių pasakelbimus, kokių tik kas reikalauja.

Užtai, gerbiamieji Vyčiai, kąda turėsite koki spaudos darbą arba knygų apdarymui, tai nepamirškite mūsų antrašo, o mes užtikriname, kad busite užganėdinti.

Su pagarba,

Kaulakiai Broliai. Sav.

THE LITHUANIAN PRINTING & BINDING HOUSE.

2214 West. 23rd Pl., Chicago, Ill.
Telephone Canal 107.

Nauja Knyga.

Vytė, Joanna Tamašauskaitė (Lakštutė), liepos mėnesyje 1917 m., išleido knygutę savo rašytų eilių. Didelio formato, 64 puslapių, ant geros popieros, su pagražinimais.

KAINA TIK 25c.

(Vienas kvoteris).

Gerbiamieji Vyčiai, paremkite praplindami ją laike savo vakarų: tuo sustiprinsite dvasią jaunos eilinkės. Galima gauti pas pačią autore:

9 Downs Ave., Binghamton, N. Y.

P. S. Imantiems kartu daugiau, nuleidžiama didelis nuošimtis.

Vyčių Vėliavos.

Vyčių kuopos, norint kad būtų viena ir tikra vėliava, meldžiame su užsakytais kreipkitės prie mūsų. Mes, kaip Vyčiai, teisingai darbą atliksime. Vyčiams specialios kainos. Tap-pat išdirbame antspaudas, ženklelius, karunas, įvairioms organizacijoms.

Mūsų ilgų metų praktika visus užganėdins.

M. A. NORKUNAS,

340 So. Broadway, Lawrence, Mass.

“VYTIS”

Jaunimo dvisavaitinis laikraštis,

leidžia

Lietuvos Vyčiai.

PRENUMERATA:

Metams	\$1.50
Pusmečiui	.75
Pavienis numeris	10c.
I užrubežių metams	\$2.00

“VYTIS”

1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

“VYTIS”

(The Knight)

Published twice a month by the
Lietuvos Vyčiai (Knights of Lithuania)

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly	\$1.50
6 month	.75
To Foreign Countries yearly	\$2.00

Advertising rates on application. All communications must be addressed:

“VYTIS”

1800 W. 46th St., Chicago, Ill.